

En ny mærkningsordning

A New Approach to Labeling

En ikonbaseret mærkning

Den mærkningsordning af fødevarer, vi har i dag, gør det svært for forbrugeren at vælge produkter, som er sunde både for den enkelte og for miljøet. En ikonbaseret mærkning ville på en enkel måde kunne fortælle os meget mere.

Der findes i dag et veld af mærkningsordninger. Nogle er nationale, andre internationale, nogle er opstillet på en ide eller bevaegelse, mens andre er slakt af de enkelte brancher - og indenmellem finder man mærker, som er slakt til meldeninger eller som blot *ligner* mærker. Så det kan være svært at finde rundt i mærkningsordningen. De mange mærker fungerer som en slags kvalitetstest, og virksomhederne prøver hengemærker at signalere kvalitet til forbrugeren og ikke altid med succes. Produkter, der er derfor vigtigt, at man kan have tilført til mærkene.

Når vi handler, har vi ikke lige kriterierne ved hånden. Si husker vi i farten, at det med det danske økologimærke stort set er tilladt at bruge visse pesticider? Og ved vi, at Grøne Punkt-mærket med dets yin-yang-gevirupspile kan siger noget om emballagen - og intet om selve produktet?

Forbrugerne ønsker grønne produkter, og virksomhederne gør sig derfor store anstrengelser for at signalere grønne værdier og præsentere produkterne, så det matcher forbrugernes ønsker. Men det er ikke altid, at man holder, hvad man lover. Alt for ofte er der tale om *greenwashing* - at man fremstiller produkterne som mere grønne end de er.

Seven Sins of Greenwashing

Organisationen TerraChoice har i nogle år undersøgt produktanpriser for grønne produkter i USA og Canada, og har foreløbig udgivet tre udgaver af rapporten *Seven Sins of Greenwashing*. Hertil deler man overtrædelserne op i 7 kategorier: *fremhævning af uavsendelige ting*, 'manglerende bevis', 'uklarhed', 'falsk mærkning', 'manglerende relevans', 'ungtilgængelighed' og 'det mest alstre'. Det er dog vigtigt at bemærke, at rapporten ikke inkluderer undergrunde produkter mindst end 1% af produkternes korrekte pris, hvordan dog i helheden udstrækning, de var grønne. Nasjonalt halvdelen af de observerede tilfælde af greenwashing faldt under kategorien *Hidden trade-off*, *fremhævning af uavsendelige ting* - det at man bærer sine grønne anprisninger på en lille og for helheden uoversættelig detalje i det samlede billede. I 2009 var der 2% af de 2.739 undersøgte produkter, som ikke overtrædte nogen af de 7 greenwashing-synder, og i 2010 var andelen steget til 4,5% af alt 4.744 produkter. Så det går den ene vej. Men stort set er det dog ikke en stor del af produkterne, der ikke er grønne. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på, at deres grønne udslag.

Sætligdig er der i tilsynsvis af produkter, som end ikke gør sig anstrengelser for at præsentere sig som grønne. Vi har derfor lavet denne skitse til en **ikonbaseret** mærkningsordning, som en anden og langt mere direkte måde at give os forbrugere i stand til at træffe kvalificerede valg. Det er i sin enkelhed en serie små pictogrammer, som tilsammen giver en information, som vi som forbrugere fortjener, og som burde være obligatorisk for alle produkter.

Hvis man for eksempel bruger *kunstgødning* eller *pesticider* til et produkt, så skal det fremgå af produktet. Hvis der er tale om en *genmanipuleret* afgrode - enten direktet i som tommel - skal det fremgå, ligesom hvis man har brug for *transfat*. Tilsvarende vil det være vigtigt at markere, om der er *hårdt i hullet* i en *genmanipuleret dyret*, hvilket kunne indebære dyrkningsteknologi fra den store verden og med brukmarker og overvæsandearter, som plads til biodiversiteten. Eller måske dyret i en moderne *polykultur* med mange forskellige planter side om side, som kan minskke behovet for kunstgødning og sprøjtemidler. Hvis tomaten er dyret i drivhus, skal det angives, og det vil være let at have til forskellige ikoner alt efter, om der er tale om *opvarmet drivhus* eller *koldhus* - eller om den er dyret uden jord.

Vi skal klædes på til at træffe kvalificerede valg

På den måde bliver vi mindet om, at historien bag en tomats tilbillede ikke er den samme året rundt. Det giver langt bedre muligheder for at vælge miljørigtige produkter, og vi får gennem vores forbrugsvag langt bedre muligheder for at støtte de mennesker og virksomheder, som priver at mindske miljøbelastningen. Samtidig kunne man håbe, at den obligatoriske angivelse ville ansprende flere til at tænke sig om, for de importerer fødevarer med fly, hælder genmanipuleret tode i deres hudsdyr os.

Man kan også se, om der er *hårdt i hullet*, at vælge en *drivhusholdning* til for eksempel *økologiske* - for i menigheden overlever jo rygningen i grande mængder. Det vigtige er, at vi får et alfabet af små umiddelbart genkendelige pictogrammer, som klæder os godt på til at kunne træffe *kvalificerede valg*, når vi køber et.

Transport står i dag for en stor del af klimapåvirkningen fra vores fødevarerproduktion. Derfor er der en gruppe af *transport-ikoner*, som angiver, om produktet er transporteret med *skib*, *fly*, *lastbil* eller *maskine* ladet med en angivelse nedenunder af, hvor langt produktet er transporteret. En lille *frosjtjern* viser samtidig, om der var et *lastbil* taget i last - eller dybt i last. Etterhvert i en tid, hvor man ikke længere klæder sig i at den lokale produktion er mindst og mindst den 20. århundrede vigtige med at transportere altting rundt på koden, ville man med en sådan markeringsserie kunne gå ud over flyimporteret mad. Om man vil få synliggjort, at et fiskefilet, der er vokset op i danske farvande, meget vel kan være pakket på den anden side af jordkoden - og dermed have været ude på to lange rejser, inden den næste vores middagsbord.

Med de små ikoner kan man umiddelbart afgøre, om der er tale om *burborns* eller *frigjældende hens*, om der er tale om *dambrugsfisk* eller *fisk*, som er opvokset i den frie natur. Det har stor betydning både for miljøet og det, der er det bedste at spise. Det er også vigtigt, at vi har et økologisk detektionsmærke, der markerer, om der er *hårdt i hullet* for økologiske hens. Hvis man ikke har et, så er det vist ikke godt, og bliver derfor anbefalet at spise mest af den fede fisk. Men det viser også, at *dambrugsfisk* ikke har nær samme omega-3-indhold som den fisk, der har levet af naturlig føde.

En anden gruppe af ikoner kunne være *sundheds-ikoner*. Tiden er løbet fra de små tabeller med kalorier, kuhhydrater, fedtsyrer og proteiner efterfulgt af lange rækker af E-numre. Det er sandsynligvis letter korrekt information, men emmeringerne giver det ikke noget samlet billede af vores emmeringersværdi, og det er ikke en information, som man umiddelbart gør brug af, når man handler. I stedet børde vi få markeringer af indholdet af vigtige grupper af *omega-3*-fattyasyre, *antioxidanter*, *flavonoler* og *vitaminer* - og *omega-3*-gerne med angivelser af intensiteten: *+/+* / *++*. Sammen med dyrkungs- og oprindelsesinformationerne vil det kunne hjælpe os godt på vej til at kunne vælge, så det er godt både for vores egen sundhed og for landskabenes og planetens sundhed.

An Icon-Based Labeling

Our present system of food labeling makes it difficult for the consumer to choose products that are healthy for both the consumer and the environment. An icon-based labeling could make us much better informed.

Today, there is a flood of different product labeling systems. Some are national, others international, some came out of an idea or movement, while others were created by the industries themselves - and sometimes, you see labeling that was created for the occasion or simply looks like labels. It can be hard to find your way through the labeling jungle.

The many labels are meant to be a seal of approval, and the colors seem to signal quality to the consumer and create trust in the brands.

When we shop we might not be keeping the criteria handy. So do we remember that the Danish bio label still allows certain pesticides? And do we know that the Grøne Punkt label is yin-yang recycling arrows only tells us something about the wrapping - and nothing about the product itself?

The consumers want green products, so the companies make an effort to indicate green values and present the products in a way that matches the requests from the consumer. But the promises are not always kept. Far too often we are dealing with greenwashing - products being portrayed greener than they actually are.

Seven Sins of Greenwashing

During the past years the organization TerraChoice has investigated label claims of green products in the USA and Canada, and has published three editions of the report *Seven Sins of Greenwashing* so far. It divides the sins into 7 categories: The Sin of ... 'Hidden Trade-Off', 'No Proof', 'Vagueness', 'Worrisome False Labels', 'Irrelevance', 'Lesser of Two Evils', and 'Fibbing'.

In the first study in 2007, more than 99% of the green products investigated fell into one of the seven sins correctly about how and to what extent they were green. Almost half of the observed cases of greenwashing fell into the category 'Hidden Trade-Off', basing the green claims on a small and, in the big picture, insignificant detail. In 2009, 2% of the 2.739 investigated products did not break any of the Seven Sins of Greenwashing, and in 2010, the number had risen to 4,5% of a total of 4.744 products. Things are looking up. But still, only a depressingly small share of the products does not exaggerate about their green qualities.

At the same time, thousands of products do not even make an effort to present themselves as green. Therefore, we have made this shift for an icon based product labeling as a different and far more direct way for us consumers to make qualified choices. It is, quite simply, a series of pictograms that put together the information we as consumers deserve, and therefore should be mandatory for all products.

If, for instance, one uses *fertilizer* or *pesticides* for a product, it should be evident from the product labeling. If the product is a genetically manipulated crop - either directly or when used as forage - it should be evident, like if *penicillin* is used.

Similarly, it would be simple to show if a product is *harvested in nature* or *traditionally grown*, which could involve cultivation methods such as *no-till* or *minimum till*, with fallows and common plants giving room to biodiversity. Or maybe grown in a modern *polyculture* with many different plants side by side, which can minimize the need for fertilizer and pesticides. If the tomato is grown in a greenhouse it should be indicated, and it would be simple to have two different icons depending on whether it was grown in a hothouse or cold greenhouse - or whether it is grown without soil.

We need help to make informed choices

This way, we are reminded that the story behind the creation of a tomato is not the same all year round. This gives us a better opportunity to choose eco-friendly products, and through our consumer choices we have a better opportunity to support the people and companies that try to minimize their environmental impact. Also, one could hope that this would encourage others to think twice before importing food by airplane, stuffing genetically manipulated forage in their livestock, etc.

It is arguable whether it is too drastic to choose a skull or, say, cigarette packaging - after all, smokers do live for years. More importantly, we should be able to quickly identify which pictograms that guide us to make qualified choices when shopping.

Transport is responsible for a large portion of the impact on the climate from our food production. Therefore, a group of *transport icons*, which indicate whether the product has been transported by ship, train, airplane, truck, or maybe freight bicycle, with an indication of how far the product was transported below. A small *frost indication* shows if the product was refrigerated or frozen during transport. In a time, when it becomes more and more evident that we must strengthen the locally produced food and lessen the bad habit of the 20th century of transporting everything around the globe, pictograms could show us how and how far imported products travel. And it would be evident that a fish fillet raised in Danish waters very well can be packaged on the other side of the globe, thus having travelled far, twice, before reaching our dinner table.

With the small icons it is possible to tell whether the chickens are factory farmed or free-range chickens, or whether the fish are from a fish farm or were raised in the wild. This is of great importance to animal welfare, to the surrounding environment, and to our health. We should be including more omega-3 in our diet, so eating more fat fish is recommended. But as it turns out, fish farm fish do not contain omega-3, where it is often claimed that the fish are raised in the ocean feeding on microalgae.

Another group of icons could be *health icons*. Time has run out for the small charts with calories, carbohydrates, fat and proteins, followed by a string of additives. The information might very well be correct, but the nutritional value does not shine through, and it is not a piece of information often used when shopping.

Instead, we should have indications of important groups of micro nutrients like *antioxidants*, *flavonoids*, and *omega-3* - preferably with an indication of the intensity: *+/+* / *++*. Along with the information about cultivation and origin, this would help us to choose in favor of our own health and that of the landscapes and the planet.

	<img alt="Icon of a DNA hel					